

การเปรียบเทียบอาการแสดงของโรคไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) ในปี 2557-2558 กับกลุ่มอายุผู้ป่วย

พัทธนันท์ ธนพัตศิริยกุล วทบ.เทคนิคการแพทย์

Comparison of symptoms of influenza type A strains H1 (2009) in the year 2557-2558 to the age group of patients.

Abstract

This study was to compare the patient's strain of influenza type A H1 (2009) to the age group of patients. Samples from respiratory were collected from January 2557 to December 2558 to detect type and subtype influenza virus by Real time PCR. Gather information from the sample delivery a data were analyzed by age group. The results found patients aged 35-44 years (20.6%) the most, followed by the age group 45-54 years age group 25-34 years (19%) and those aged 65 years and over (17.5%), respectively. The top five most common symptoms are fever, cough, sputum, wheezing, difficulty breathing and sore throat, respectively. Symptoms of fever and cough are the second of all age groups; pain, muscle aches and fatigue in the 5-14 year age group than others group. Severe symptoms that the patient is under the age of 5 years will find that many pneumonia patients and in elderly patients will difficulty breathing, asthma than other patient groups. It should recommended influenza vaccination, especially for the patient is under the age of 5 years and 65 years and over.

Phathanun Thanaphatsiriyakun
Bachelor of Science Program
in Medical Technology.
Regional Medical Science Center 11,
Suratthani

วารสารวิชาการแพทย์ ;31
เขต 11 2560
Reg Med J 2017 : 287 - 291

Keywords : Influenza, strain of influenza, Symptoms

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เพื่อเปรียบเทียบอาการของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) กับกลุ่มอายุของผู้ป่วย โดยเก็บตัวอย่างจากระบบทางเดินหายใจตั้งแต่เดือนมกราคม 2557 ถึงเดือนธันวาคม 2558 นำมาตรวจหาทั้งไวรัสและสับทียป์เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ด้วยวิธี Real time PCR และรวบรวมข้อมูลอาการผู้ป่วยจากแบบนำส่งตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามกลุ่มอายุ พบผู้ป่วยกลุ่มอายุ 35-44 ปี (20.6%) มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มอายุ 45-54 ปี และกลุ่มอายุ 25-34 ปี (19%) และกลุ่มอายุ 65 ปี ขึ้นไป (17.5%) อาการทางแสดงของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) ที่พบบ่อยสุด 5 อันดับแรกคือ ไข้ ไอ มีเสมหะ หอบ หายใจลำบากและเจ็บคอตามลำดับ พบอาการมีไข้และไอ สูงเป็น 2 อันดับแรกทุกกลุ่มอายุ พบอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและอ่อนเพลียในกลุ่มอายุ 5-14 ปี มากกว่ากลุ่มอื่นๆ อาการรุนแรง

พบในผู้ป่วยที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยพบอาการปอดบวมได้มากกว่าผู้ป่วยกลุ่มอื่นและในผู้ป่วยสูงอายุพบอาการ หอบ หายใจลำบาก ได้มากกว่าผู้ป่วยกลุ่มอื่น ดังนั้นควรมีการแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่โดยเฉพาะในกลุ่มอายุต่ำกว่า 5 ปีและกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

คำรหัส : ไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ อากาศ

*ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

Original Articles นิพนธ์ฉบับ

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ทั่วโลกเป็นวิกฤตทางสาธารณสุข ของประเทศทั่วโลก โดยพบการแพร่กระจายของโรคไข้หวัดใหญ่ในภูมิภาคเอเชีย อเมริกา และยุโรปในเขตซีกโลกเหนือ มักพบระบาดมากในช่วงฤดูหนาวส่วนซีกโลกใต้ระบาดมากในฤดูฝน โดยเชื่อที่เป็นสาเหตุของการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล คือ ไข้หวัดใหญ่ชนิด เอ (H1N1) (H3N2) และ ชนิด บี สถานการณ์ในประเทศไทย : ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาและผลการศึกษาวิจัยในประเทศไทยคาดประมาณจำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ทั้งประเทศได้ 700,000 - 900,000 รายต่อปี และมีผู้ป่วย ไข้หวัดใหญ่ที่มีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น ปอดอักเสบ ต้องรับไว้ในโรงพยาบาลประมาณ 12,575 - 75,801 รายต่อปี อัตราตายของโรคไข้หวัดใหญ่ที่มีภาวะแทรกซ้อนสูงถึงร้อยละ 2.5 และในปี พ.ศ. 2552 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ จำนวน 120,400 รายอัตราตาย 189.73 ต่อประชากรแสนคน โดยอัตราป่วยในปี พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับย้อนหลัง 3 - 5 ปีเนื่องจากมีการระบาดใหญ่ของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A H1N1 2009 (Infl uenza A novel H1N1; pandemic strain)⁽¹⁾

โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) 2009 ได้เริ่มแพร่ระบาดในประเทศเม็กซิโก และสหรัฐอเมริกาตั้งนั้นกรมควบคุมโรค โดยสำนักระบาดวิทยา จึงได้เริ่มดำเนินการเฝ้าระวังไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิด A(H1N1) 2009 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 และพบผู้ป่วยรายแรกของประเทศไทยในปลายเดือนพฤษภาคม จากนั้นเริ่มพบผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น และเริ่มมีการแพร่ระบาดในวงกว้างในเดือนมิถุนายน ผลการดำเนินการเฝ้าระวัง

ผู้ป่วยยืนยันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ในปี พ.ศ. 2552 พบว่า ได้รับรายงานผู้ป่วยทั้งสิ้น 30,956 ราย อัตราป่วย 48.78 ต่อประชากรแสนคน อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1:1.03 มีผู้เสียชีวิต 157 รายอัตราตาย 0.31 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายน้อยละ 0.64 โดยพบผู้ป่วยมากในช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน ซึ่งมีแนวโน้มการระบาดตามฤดูกาลใกล้เคียงกับไข้หวัดใหญ่ที่ระบาดตามฤดูกาล โดยภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคกลาง สัดส่วนอาชีพผู้ป่วยสูงสุด คือ นักเรียน⁽¹⁾ และมีการระบาดอีกครั้งในช่วงเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2557 ยังคงเป็นสายพันธุ์เดิมที่ระบาดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552⁽²⁾ อาการของโรคคือ ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง หายป่วยได้โดยไม่ต้องนอนรักษาตัวในโรงพยาบาล อาการจะทุเลาและหายป่วยภายใน 5 – 7 วัน แต่บางรายที่มีอาการปอดอักเสบรุนแรง จะพบอาการหายใจเร็ว เหนื่อย หอบ หายใจลำบาก ซึ่งอาจทำให้เสียชีวิตได้

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี ให้บริการตรวจหาหทัยบีและสับหทัยบีเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่แก่พื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ฯ ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นตัวอย่างที่ส่งตรวจในช่วงเดือน มกราคม 2557 ถึง เดือน ธันวาคม 2558 และพบตัวอย่างที่ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A สาย พันธุ์ H1(2009) จำนวน 63 ราย

วิธีการศึกษา

1. ชนิดตัวอย่าง

ตัวอย่างจากระบบทางเดินหายใจส่วนบน เช่น Throat swab, Nasopharyngeal swab, Nasopharyngeal aspirate, Tracheal suction และ Endotracheal tube ที่ส่งมาจากโรงพยาบาลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์

วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี ตั้งแต่เดือนมกราคม 2557 ถึงเดือนธันวาคม 2558

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

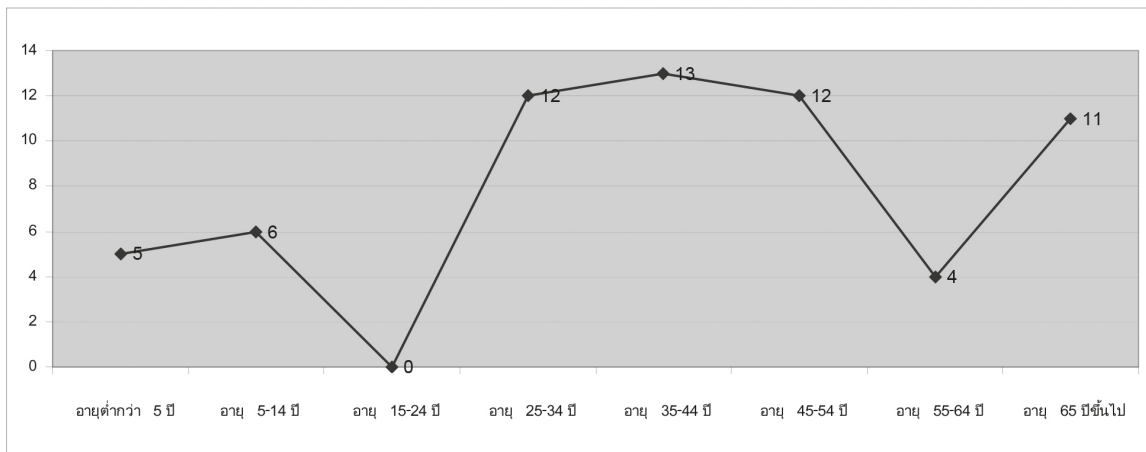
- ตรวจหาเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ทียปี A และ ทียปี B และตรวจหาเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สับทียปี A/H1(2009) และ A/H3 ด้วยวิธี Real time PCR

- นำตัวอย่างที่ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) จำนวนทั้งสิ้น 63 ราย มาวิเคราะห์ กลุ่มอายุผู้ป่วย ลักษณะอาการของผู้ป่วยจากแบบนำส่งตัวอย่าง

ผลการศึกษา

ผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) จำนวน 67 คน พบพบผู้ป่วยกลุ่มอายุ 35-44 ปี (13%) มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มอายุ 45-54 ปี กลุ่มอายุ 25-34 ปี (12%) และกลุ่มอายุ 65 ปี ขึ้นไป (11%) ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กราฟแสดงจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) จำแนกตามกลุ่มอายุ

ลักษณะอาการของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) มีไข้ อุณหภูมิเฉลี่ย 38.1 องศาเซลเซียส อาการที่พบบ่อย 5 อันดับแรกคือ มีไข้ ไอ มีเสมหะ หอบ/หายใจลำบาก และเจ็บคอ ตามลำดับ (100 %, 91.0%, 62.7%, 49.3%, 47.8 %) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 อาการของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009)

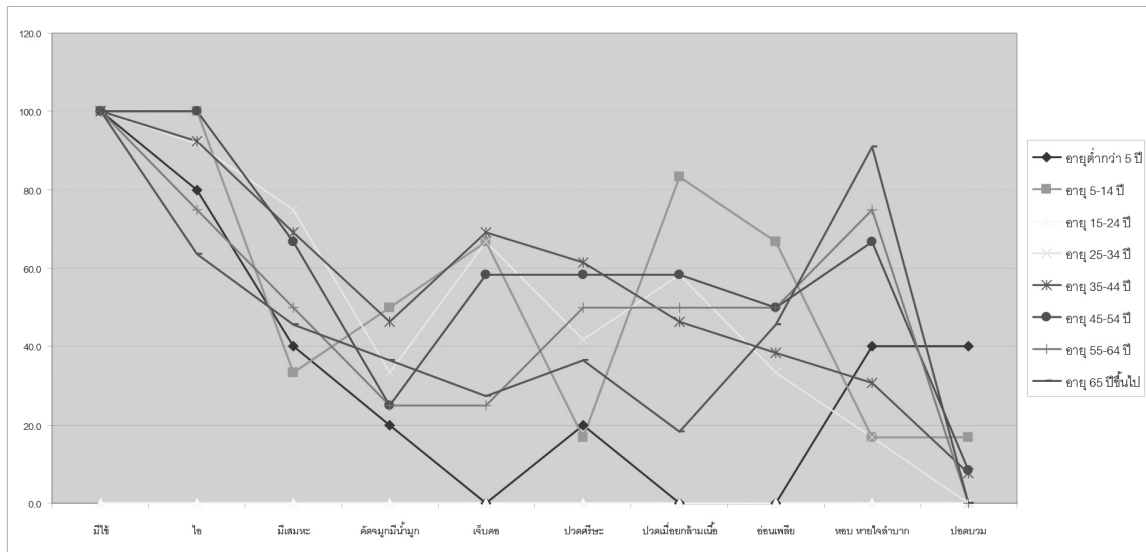
ลักษณะอาการ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
มีไข้	67	100.0
ไอ	61	91.0
มีเสมหะ	42	62.7
คัดจมูกมีน้ำมูก	22	32.8
เจ็บคอ	32	47.8
ปวดศีรษะ	29	43.3
ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ	31	46.3
อ่อนเพลีย	26	38.8
หอบ หายใจลำบาก	33	49.3
ปอดบวม	5	7.5

พบอาการมีไข้และไอ สูงเป็น 2 อันดับแรกทุกกลุ่มอายุ อาการมีเสมหะจะพบมากในกลุ่มอายุ 25-34 ปี อาการคัดจมูกมีน้ำมูกจะพบได้มากในกลุ่มอายุ 5-14 ปี อาการเจ็บคอจะพบได้มากในกลุ่มอายุ 35-44 ปี อาการปวดศีรษะจะพบได้มากในกลุ่มอายุ 35-44 ปี อาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อจะพบได้มากในกลุ่มอายุ 5-14 ปี อาการอ่อนเพลียจะพบได้มากในกลุ่มอายุ 5-14 ปี อาการหอบ/หายใจลำบากจะพบได้มากในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไปและอาการปอดบวมจะพบได้มากในกลุ่มอายุต่ำกว่า 5 ปี ดังตารางที่ 2 และรูปที่ 2

ตารางที่ 2 อาการของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) จำแนกตามกลุ่มอายุ

ลักษณะอาการ	อายุต่ำกว่า 5 ปี	อายุ 5-14 ปี	อายุ 15-24 ปี	อายุ 25-34 ปี	อายุ 35-44 ปี	อายุ 45-54 ปี	อายุ 55-64 ปี	อายุ 65 ปีขึ้นไป
มีไข้	100.0	100.0	0.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ไอ	80.0	100.0	0.0	91.7	92.3	100.0	75.0	63.6
มีเสมหะ	40.0	33.3	0.0	75.0	69.2	66.7	50.0	45.5
คัดจมูกมีน้ำมูก	20.0	50.0	0.0	33.3	46.2	25.0	25.0	36.4
เจ็บคอ	-	66.7	0.0	66.7	69.2	58.3	25.0	27.3
ปวดศีรษะ	20.0	16.7	0.0	41.7	61.5	58.3	50.0	36.4
ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ	0.0	83.3	0.0	58.3	46.2	58.3	50.0	18.2
อ่อนเพลีย	0.0	66.7	0.0	33.3	38.5	50.0	50.0	45.5
หอบ/หายใจลำบาก	40.0	16.7	0.0	16.7	30.8	66.7	75.0	90.9
ปอดบวม	40.0	16.7	0.0	0.0	7.7	8.3	0.0	0.0

รูปที่ 2 กราฟแสดงอาการของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) จำแนกตามกลุ่มอายุ

วิจารณ์ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ลักษณะอาการของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) อาการที่พบบ่อยสุด 5 อันดับแรกคือ ไข้, ไอ, มีเสมหะ, หอบ หายใจลำบากและเจ็บคอ ตามลำดับ (100%, 91.0%, 62.7%, 49.3%, 47.8%) ต่างจาก จรรยา แซ่เจิน⁽³⁾ ที่พบว่าอาการ 5 อันดับแรกคือ ไข้, ไอ, คัดจมูกมีน้ำมูก, เจ็บคอและปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และต่างจาก Bin Cao⁽⁴⁾ ที่พบในจีนอาการ 5 อันดับแรกคือไอ, เจ็บคอ, ไข้, มีเสมหะและคัดจมูกมีน้ำมูก

สรุปผลการศึกษา

พบอาการมีไข้และไอ สูงเป็น 2 อันดับแรกทุกกลุ่มอายุ และพบอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและอ่อนเพลียในกลุ่มอายุ 5-14 ปี มากกว่ากลุ่มอื่นๆ อาการรุนแรงที่พบคือ ผู้ป่วยอายุต่ำกว่า 4 ปีจะพบอาการปอดบวมได้มากกว่าผู้ป่วยกลุ่มอื่นและในผู้ป่วยสูงอายุจะพบอาการ หอบ หายใจลำบาก ได้มากกว่าผู้ป่วยกลุ่มอื่น ผู้ป่วย 2 กลุ่มนี้ควรแนะนำให้มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สิ่งที่ต้องระวังคือผู้ที่ติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) ที่มีอาการไม่มากทำให้แยกไม่ออกจากเชื้อไข้หวัดอื่นที่ไม่ใช่ไข้หวัดใหญ่ เมื่อมีการนำเชื้อมาในพื้นที่ที่มีอากาศถ่ายเทไม่สะดวกและหากมีการแพร่ไปถึงผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น กลุ่มเด็กเล็ก, ผู้สูงอายุ, ผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่างๆ จะทำให้เกิดการระบาดได้ง่ายและก่อให้เกิดอาการรุนแรงมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. Annual Epidemiological surveillance Report 2009.นนทบุรี : สำนักระบาดวิทยา กองควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2553.หน้า 79-81.
2. ฝ่ายไวรัสระบบทางเดินหายใจ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. สถานการณ์การระบาดของไข้หวัดใหญ่และระบบเฝ้าระวังของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. [ออนไลน์]. 2557; [สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2558];[1หน้า].เข้าถึงได้ที่: URL:// http://www.dmsc.moph.go.th/niexpert/news_detail.php?cid=1&id=14
3. จรรยา แซ่เจิน.การศึกษาผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ชนิดเอ H1N1 ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลในจังหวัดยะลา.[ออนไลน์].2555; [สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2558];[11หน้า].เข้าถึงได้ที่: URL://http://www.yrhyala.com/yrhres/index.php?option=com_content&view=article&id=68:-2009-h1n1-&catid=34:2012-04-19-03-00-04&Itemid=59
4. Bin Cao,MD. Clinical Features of the Initial Cases of 2009 Pandemic Influenza A (H1N1) Virus Infection in China. N Engl J Med 2009;.December 24, 2009.361:2507-2017.

